Elinkeinoelämän edistäminen

Arvioita yritystukipolitiikan kehittämishaasteista ja VTV:n vuosikertomuksen linjauksista

Elias Einiö

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus

Eduskunnan tarkastusvaliokunta, 22.2.2017

"Elinkeinoelämän edistäminen"

- **Tarkastusvirasto nostaa linjauksessaan esiin useita tärkeitä näkökohtia, jotka ovat keskeisiä yritystukipolitiikan kehittämisessä**
  - Tukitoimien hyödyllisten ja haitallisten vaikutusten perusteellisempi ja luotettavampi arviointi
  - Haitallisten markkinavaikutusten tunnistaminen
  - Riippumaton tutkimustiedon tuottaminen ja virkamiesvalmistelu

Tukitoimien hyödyllisten ja haitallisten vaikutusten perusteellisempi ja luotettavampi arviointi

- VATT katsoo, että tehokkain tapa kehittää tukien tehokkuutta on niiden systemaattinen arviointi käyttämällä satunnaistettuja tieteellisiä koeasetelmia.
  - Luo toimijoille kannustimet toteuttaa tavoitteiden mukaista tukipolitiikkaa
  - Tuottaa tietoa tukien vaikuttavuudesta ja tehokkaasta suuntaamisesta
  - Mahdollistaa paremmin tukien haitallisten markkinavaikutusten arvioinnin

Tukien taloudellisista perusteista

- Tarkastusvirasto nostaa perustellusti esiin huolen siitä, että valtio saattaa rahoittaa heikkoja kohteita.
- Toisaalta vahvat, mm. hyvin kannattavat investointihankkeet, toteutuvat ilman valtion tukitoimia.
- Tätä yritystukipolitiikkaan kytkeytyvää perustavanlaatuista ristiriitaa tulisi painottaa enemmän.
  - Tukipolitiikan *taloudelliseksi* perusteluksi olisi esitettävä jokin ulkoisvaikutus (laajemmalle leviävä hyöty) tai markkinapuute.

Lopuksi

- Yritystukipolitiikan painopistettä on siirretty pois uusiutumista tukevista toimista
- Tukipolitiikan kokonaiskentässä innovaatiopolitiikan suhteellinen rooli on heikentynyt selvästi viime vuosina
- Tuottavuuskehityksen ja pitkän aikavälin kasvun vauhdittamiseksi tulisi kiinnittää huomiota siihen, että tukipolitiikkaa kohdistetaan talouden uusiutumista vauhdittavasti, ei sitä hidastavasti